

MAJANDUSAASTA ARUANNE

aruandeaasta algus: 01.01.2022

aruandeaasta lõpp: 31.12.2022

sihtasutuse nimi: Sihtasutus A.H.Tammsaare Muuseum Vargamäel

registrikood: 90006963

taluniimi: Tammsaare-Põhja

küla: Vetepere küla

vald: Järva vald

maakond: Järva maakond

postisihnumber: 73416

telefon: +372 55944382

e-posti aadress: raamatupidamine@vargamae.ee

veebilehe aadress: www.vargamae.ee

Sisukord

Tegevusaruanne	3
Raamatupidamise aastaaruanne	9
Bilanss	9
Tulemiaruanne	10
Rahavoogude aruanne	11
Netovara muutuste aruanne	12
Raamatupidamise aastaaruande lisad	13
Lisa 1 Arvestuspõhimõtted	13
Lisa 2 Raha	14
Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed	15
Lisa 4 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad	15
Lisa 5 Materiaalsed põhivarad	16
Lisa 6 Võlad ja ettemaksed	17
Lisa 7 Võlad töövõtjatele	17
Lisa 8 Tingimuslikud kohustised ja varad	17
Lisa 9 Sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	18
Lisa 10 Annetused ja toetused	19
Lisa 11 Tulu ettevõtlusest	20
Lisa 12 Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	20
Lisa 13 Mitmesugused tegevuskulud	20
Lisa 14 Tööjõukulud	21
Lisa 15 Seotud osapooled	21
Lisa 16 Sündmused pärast aruandekuupäeva	22
Aruande allkirjad	23
Vandeauditiitori aruanne	24

Tegevusaruanne

Sihtasutus A. H. Tammsaare Muuseum Vargamäel on asutatud Eesti Vabariigi ja Albu valla poolt 04.12.2002. Asutamisel teostas riigipoolseid asutajaõigusi Järva Maavalitsus. 01.01.2010 jõustunud Riigivaraaseaduse alusel muutus riigipoolsete asutajaõiguste teostajaks Siseministeerium. Regionaalministri 19.03.2010 käskkirjaga nr 41 volitati Järva Maavalitsust esindama Siseministeeriumi tähtajatult sihtasutuse asutajaõigustest ja –kohustustest tulenevate ülesannete täitmisel. 11.02.2016 määrati Kultuuriministeerium Sihtasutuse A. H. Tammsaare Muuseum Vargamäel riigipoolseks asutajaõiguste teostajaks. Pärast 2017. aasta haldusreformi kuulub muuseum Järva valla konsolideerimisgruppi.

Sihtasutuse eesmärgiks on A. H. Tammsaare loominguilise pärandi uurimine ja tutvustamine, tingimuste loomine kultuuriväärtuste taastamiseks, hoidmiseks, kogumiseks, uurimiseks ja säilitamiseks ning üldsusele teaduslikel, hariduslikel ja meelelahutuslikel eesmärkidel nende vahendamise võimaldamine, samuti kultuuriürituste korraldamine oma majandustegevuse, investeringute ja ettevõtluse kaasamise ning toetuste ja annetuste kaudu ning Sihtasutuse kasutuses oleva vara haldamine ja arendamine.

Juhtimine ja personal

Sihtasutuse juhtorganid on juhatus ja nõukogu. Nõukogu korralised koosolekud on toimunud aruandeaastal viiel korral, mille kohta on vormistatud protokollid.

Nõukogu liikmete volituste kestus:

Järva valla esindajad:

- Egert Kaarlep, nõukogu esimees, 15.06.2022 kuni 15.06.2027
- Kai Kanarik 15.06.2022 kuni 15.06.2027
- Triin Tippi 15.06.2022 kuni 15.06.2027

Eesti Vabariigi esindajad:

- Merju Künnapuu, Kultuuriministeeriumi finantsosakonna juhataja, 04.04.2018 kuni 03.04.2023
- Erki Lõhmuste, Rahandusministeeriumi riigieelarve osakonna ekspert, 10.05.2022 kuni 10.05.2027

Sihtasutuses on tööle vormistatud juhataja ja 4 töötajat (varahoidja-kuraator, pedagoog-programmijuht, klienditeenindaja-majahoidja ning raamatupidaja). Sihtasutuse 2022. aasta eelarve järgi on tööjõukulud kokku 98 482 eurot, 55,1% kulude eelarvest. 2021. aastal tööjõukulud 48,7% kulude eelarvest ehk 89 935 eurot.

Tööjõukulud sisaldavad töötasu ja sellega kaasnevat makse nõukogule, juhatajale, personalile, projektidega seotud isikutele ja võlaõiguslike lepingute alusel tööle võetud isikutele.

Majandustegevus

2022. aastal oli muuseumi tegevus planeeritud kinnitatud arengukavast „Sihtasutuse A.H. Tammsaare Muuseum Vargamäel strateegiline arengukava 2021-2025“ lähtuvalt.

Sihtasutuse majandustegevusest laekus omatulu, sh piletitulu, giiditeenus, tulu programmilisest tegevusest jne, 41 092,91 eurot s.o 25,96% kogutulust.

Sihtasutuse tuludest olulise osa moodustasid eraldatud toetused:

- riigieelarvest eraldas Kultuuriministeerium tegevuskuludeks 88 103 €
- asutaja Järva Vallavalitsuse tegevustoetus 15 000 €

Koostöölepingu alusel laekus:

- Järvamaa Omavalitsuste Liit eraldas muuseumile kultuurihii e hooldustöödeks 1 250 eurot.

Esitatud taotlustest rahastati:

- Kultuurkapitalist 5 300 €
- Eesti Rahvuskultuuri Fondist 500 €
- Järvamaa Kogukonna fondist 250 €
- Eesti Raamatukoguhoidjate Ühingult 989 €

Investeeringud põhivarasse tehti EASi projekti raames:

- Lõpetamata ehitised ja etapiviisilised soetused 20 500 € (püsiekspositsiooni projekteerimistööd)

Põhivara hooldustööd:

- Roigasaia remont tuulemurrust ja tormist

Muuseumi tegevus aruandeaastal

2022. aastal taastusime Covid-19 viirusest põhjustatud piirangutest. Giidigruppide arv tõusis. 2022. aastal tehti muuseumis 182 ekskursiooni giidiga. 2021. aastal, koroonapiirangute ajal, oli 127 giidiga ekskursiooni. 2019. aastal, enne koroonapandeemiat, tehti muuseumis 206 ekskursiooni.

Muuseumi külastajate arv kokku oli 2022. aasta 6 056 inimest (vabaõhuetendusi ei toimunud), 2021. aastal 4 532 inimest (vabaõhuetendustega), 2019. aastal 12 742 inimest (vabaõhuetendustega).

Taastus ka jõuluprogrammides osalejate arv. 2022. aastal osales jõuluprogrammis 305 inimest, 2021. aastal 31 inimest, 2019. aastal 683 inimest.

Esmakordselt toimus Eesti kirjanduse pidunädal, mis on ellu kutsutud eesti kirjanduse päeva toetuseks. Pidunädala eesmärk on propageerida eesti kirjandust ja kirjandusklassikat, tõsta esile Vargamäe muuseumit ja selle lähipiirkonda. Sündmuse eestvedajaks on Tammsaare muuseum Vargamäel ja Järva vald. Nädala jooksul külastas valla koole, raamatukogusid, kultuurimaju ja muuseume 13 kirjanikku, kes rääkisid oma loomingust ning teostest, mis neid mõjutanud on. Vargamäe muuseum avas pidunädala raames aastanäituse „Täissöönlul pole isu ja nälginul pole toitu“. Toimus konverents „Kirjanduslikud maastikud“, kus kirjandusuurijad ja õpetajad tegid ettekande. Nädal lõppes meelelahutusliku kirjandusliku oasiga, kus esinesid kirjanikud. Ka muusikalised etteasted olid eesti keeles. Eesti kirjanduse pidunädala alla on koondunud mitmed traditsioonilised sündmused, nt Tammsaare nimeline rahvamatk, võistlulugemine „Hansenist Tammsaareni“ ja Järva valla Tammsaare nimelise kirjanduspreemia üleandmine.

30. jaanuaril avasime muuseumi aastanäituse „Täissöönlul pole isu ja nälginul pole toitu“. Näitus räägib toidust kirjaniku teostes tuues esile Tammsaare tegelaste tunded ja sündmused, kus toidul on oma roll. Tammsaare on toidu kaudu kirjeldanud armunälga ja armastust, rõõmu ja kurbust, lootust ja lootusetust. Näitus on saanud ainekirjaniku lühijuttudest ja suurteostest, sealhulgas „Tõde ja õigus“ osadest, „Ma armastasin sakslast“, „Elu ja armastus“ ning „Põrgupõhja vanapagan“. Samuti tutvustab 19. sajandi talutoitu keskendudes Järva-Madise kihelkonna toidu eripärale ja Tammsaare-Põhja talu toidulauale. Näituse juurde on loodud ka programmid ja tegevused. Lastele räägitakse talupere toidust ja eluolust Tammsaare-Põhja talus, gümnaasiumiastmega analüüsitakse „Tõe ja õiguse“ toiduteemalist poolt.

Täiskasvanud said osaleda meelelahutuslikus ja teadmisi avardavas muuseumimängus. Huvi oli muuseumi aastanäituse eriprogrammi vastu, mis sisaldas kuraatorituuri ja piknikukorvi.

Samuti toimusid muuseumi traditsioonilised kevad- ja sügisseminarid.

Muuseumi aastanäitus haakus ka Järvamaa toidupiirkonna tegevustega ning koostöös Järvamaa Arenduskeskusega sai muuseumi aastanäitus ka head meediakajastust.

Olulisemad ja suuremad koostööprojektid toimusid Eesti Tervisemuuseumi ja Tallinna Teeninduskooliga.

23. aprillil toimus Vargamäel meeleolukas ühisprogramm kogu perele "Seedimise keemiast, toidust ja Tammsaarest", mille raames toimus Vargamäe muuseumi aastanäituse „Täissöönlul pole isu ja nälginul pole toitu“ kuraatoritund ning tervisemuuseumi teadusteatri stiilis töötuba „Seedimise keemia“.

Tallinna Teeninduskooli kokaõpetajad ja 1. kursuse kokarühmad (sh. ka vene keelt emakeelena kõnelev kokarühm) külastasid Tammsaare muuseumit Vargamäel, kus tutvusid Tammsaare-Põhja taluga ning toiduga Tammsaare loomingus ja sünnikodus. Koostöö muuseumiga oli heaks tõukeks eesti köögi mõtestamisel ning A. H Tammsaare loominguga tutvumiseks. Koostöö inspireeris kokarühmasid looma omaloomingulisi retsepte, mille aines saadi kirjaniku loomingust ja sünnikodust.

Koostööprojekti eesmärk on laiendada sihtrühmi ning leida ühiseid tegevusi teiste kultuuri- ja haridusasutustega. Samuti on eesmärk läbi koostöö muuta Vargamäe muuseum kogukonnale atraktiivsemaks.

28.03.2022 rahuldati SA A. H. Tammsaare Muuseum Vargamäel, taotluse taotlus registreerimisnumbriga 2014-2020.15.03.22-0488 projektile „Vargamäe visioon 2.0 - Tammsaare muuseum Vargamäel püsiekspositsiooni uuendamine, külastaja kasvu ja oma tulubaasi suurendamine“, mis esitati ettevõtlus- ja infotehnoloogiainistri 30.09.2021. a määruse nr 60 „Turismisektori tootearenduse toetuse taotlemise ja kasutamise tingimused ja kord“

(edaspidi meetme määrus) alusel toetuse saaja poolt Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutusele 05.01.2022. Projekti kogumaksumus on 242 880 eurot, millest omafinantseering on 72 864 eurot ja EIS toetus on 170 016 eurot.

Muuseumi püsiekspositsiooni visioon koosneb muuseumi sise- ja välialast, moodustades ühtse terviku. Siseala koosneb traditsioonilisest väljapanekust - ajaloolise teabe lahtimõtestamisest ja digitaalne multimeedia avab muuseumi olemuse dramaturgiliselt, läbi mikrolavastuste ja kollaazidega. Väliala katab muuseumi kogu territooriumi ja on vormilt lahendatud elamusrännakutena, kus maamärkidega tähistatud temaatilised lõigud käivituvad läbi uudse tehnoloogise lahenduse. Muuseumi lugu on kättesaadav lisaks neljas vöörkeeles.

2023. aasta alguses sai muuseum projekti "Vargamäe visioon 2.0 - Tammsaare muuseum Vargamäel püsiekspositsiooni uuendamine, külastaja kasvu ja oma tulubaasi suurendamine" Riigi Tugiteenuste Keskusest eelotsuse, et projekti toetust ei maksta välja, kuna ei ole järgitud Riigihanke seaduse nõudeid projekteerimise hankel. EASi finantskorrektsiooni 03.04.2023 otsusega tühistati kogu püsiekspositsiooni uuendamise taotluse rahuldamise otsus. Rakendusüksuse otsuse vaidlustamise otsustab sihtasutuse nõukogu erakorralisel koosolekul. Käesoleval hetkel ei ole otsuse vaidlustamine selge. Vt lisa 16.

Ka 2022. aastal tekkinud energiakriis mõjutas muuseumi majanduslikku seisut. 2021. aastal oli muuseumi elektrienergia kulu 4 206,93 eurot, 2022. aastal 5 987,57 eurot. Kultuuriministeerium eraldas 2023. aastal elaktrikuludeks 1 000 eurot täiendavat toetust.

Ettekanded, esitlused

Muuseumi ettekanded:

Aastanäituse „Täissöönul pole isu ja nälginul pole toitu“ Ettekanne Siiri Kvell ja Reet Piiri (ERM);

Pärimusmatk „150.a. tagasi jõudsid Tammsaare vanemad Tammsaare-Põhja tallu“ teejuht Siiri Kvell;

Kevadseminar koostöös Tervisemuuseumiga töötuba „Seedimise keemia“. Ettekanne „Tammsaare ja toit“, Siiri Kvell;

Albu põhikooli kirjanduse tund muuseumis. Ettekanne Siiri Kvell „Tammsaare koolitee“;

Noorteprojekti „Kokandushuviliste noorte kaasamine“ tutvustus raamatukoguhoidjatele. Ettekanne Kristi Kirss.

Muuseumi külalisesinejad:

Aastanäituse avamisel Reet Piiri ERM, teadur-kuraator „Järva-Madise kihelkonna toit“

Koostöö

Tallinn Tervisemuuseumi töötuba Vargamäel

Raamatukogud, muuseumid ja noortekeskuse ühisprojekt „Kokandushuviliste noorte kaasamine“

Muuseumitee

Eesti kirjanduse pidunädal

Järvamaa Arenduskeskus „Järvamaa toidupiirkond 2022“

Tallinna Teeninduskool koostööprojekt

Statistika

2022. aastal jätkus traditsiooniliste sündmuste korraldamine ning lisandusid mõned uued üritused ja programmid:

Sündmus Osalejate arv

Eesti kirjanduse pidunädal 736 in

sh rahvamatk muuseumis 370 in

sh kohtumine kirjanikuga. Igor Kotjuh 9 in

Aastanäituse „Täissöönul pole isu ja nälginul pole toitu“ avamine 15 in

Talgud kultuurihiies 23 in

Järvamaa Laulupeotule süütamine 23 in

Muuseumiöö „Öös on unistusi“ 43 in

Kevadseminar koostöös Tervisemuuseumiga. Töötuba „Seedimise keemia“ ja muuseumi kuraatoritund „Tammsaare ja toit“ ja Tammsaare loomingust inspireeritud kirjanduslikud ampsud 9 in

Kuraatoritunnid seoses aastanäitusega 25 in

Sügisseminar. Kuraatoritund ja töötuba „Hapukapsa tegemisest“. Tiia Kontus 7 in

Suvisted Veteperes 41 in

Pärimusmatk ja bussireis Suure-Jaani Tammsaare vanemate sünnikohtadesse 30 in

Järva valla muuseumitee 75 in

Piibe Teater „Mina, Sikenberg“ etendus kooligruppidele 242 in

Jõuluprogrammid 305 in

Külastaja numbrid

2022. aastal külastas muuseumi 6 056 inimest – üksikkülastajaid 1 140, grupikülastajaid 4 081, eriprogrammis osalejaid (sh muuseumiöö, rahvamatk, muuseumitee jm) 835.

2021. aastal külastas muuseumi 7 327 inimest - üksikkülastajaid 1 845, grupikülastajaid 2 949, eriprogrammides osalejaid (sh teatrietendus, muuseumiöö, rahvamatk, jm) 3 459, nendest teatrikülastajaid 2 818.

2020. aastal külastas muuseumi 5 221 inimest – üksikkülastajaid 2 019, grupikülastajaid 2 561, muuseumi eriprogrammides osalejaid (muuseumiöö, rahvamatk, jm) 641.

2019. aastal külastas muuseumi 12 742 inimest – üksikkülastajaid 1 971, grupikülastajaid 4 793, muuseumi eriprogrammides osalejaid (sh teatrietendused, muuseumiöö, rahvamatk, jm) 5 978, nendest teatrikülastajaid oli 4 671.

Muuseumi külastajate arv tõusis kooliõpilaste arvelt, kes eelneval kahel aastal olid suures osas distantsõppel. 2022. aastal vähenes üksikkülastajate arv võrreldes koroonaviirusest põhjustatud piirangute ajaga.

2023. aastal toimuvad traditsioonilised sündmused:

Eesti kirjanduse pidunädal II.

Muuseumi näituse avamine. 2023. aastal avame uue püsiekspositsiooni ning aastanäitust sellel aastal ei tee.

Muuseumiöö

Muuseumitee

Vabaõhuetendus

Seminarid, vestlusringid ja töötoad

perepäevad (jõulud)

Finantsseisund

Seisuga 31.12.2022 oli Sihtasutuse bilansimaht 457 987 eurot; 31.12.2021 oli vastav näitaja 440 440 eurot.

Käibevarade osakaal bilansis oli 19,8% ja põhivarade osakaal 80,2%. 2021. aasta vastavad näitajad olid 14,6% ja 85,4%.

Bilansimahust 13,2 % moodustasid kohustised – võlad hankijatele 2 967 eurot, võlad töövõtjatele 643 eurot ja muud kohustised ja ettemaksud 57 080 eurot. Sihtasutuse netovara osakaal bilansis on 86,7,8%. 2021. aasta vastavad näitajad

olid 5,2% ja 94,8%.

Finantssuhtarvud

	2022	2021	2020
Käibekapital	29 848	41 415	29 986
Lühiajalise võlgnevuse kattekordaja	1,49	2,81	2,69
Rahaliste vahedite tase	1,37	2,33	2,12
Põhitegevuse rahavoo taseme suhtarv	0,01	1,53	2,83

Suhtarvude arvutusmetoodika

Käibekapital = käibevara – lühiajalised kohustised

Lühiajalise võlgnevuse kattekordaja = käibevara/lühiajalised kohustised

Rahaliste vahendite tase = raha/lühiajalised kohustised

Põhitegevuse rahavoo taseme suhtarv = rahavood põhitegevusest/lühiajalised kohustised

Tulemiaruanne

2022. aasta tegevustulude maht oli 158 285 eurot, sellest toetused 111 392 eurot ehk 70,4% tuludest, sh:

asutajate toetused 103 103 eurot, s.o 92,5%;

projektipõhised sihtotstarbelised toetused 8 289 eurot, s.o 7,4%.

Tulud sihtasutuse majandustegevusest 2022. aastal oli 41 093 eurot, s.o 26,1%, muud tulud 5 800, s.o 3,7%. 2021. aastal oli tegevustulude maht 180 379 eurot ja osakaalud vastavalt 84,1% ja 15,9%, muud tulud puudusid.

2022. aasta tegevuskulude maht oli 178 578 eurot, sh:

töjõukulud 98 482 eurot, s.o 55,1%;

majandamiskulud 50 880 eurot, s.o 28,5%;

põhivara kulum 29 216 eurot, s.o 16,4%.

2021. aastal oli tegevuskulude maht 184 787 eurot ja osakaalud vastavalt 48,7%, 39,3% ja 12,0%.

2022. aastal kujunes aruandeaasta tulemiks kahjum 20 283 eurot. 2022. aastal oli tulude pool mõjutatud Covid-19-piirangute leevendamisest ning kulude poolt mõjutasid mitmed ürituste korraldamisega seotud kulutused. Pikemat perioodi vaadates oli 2022 toetuste summa keskmisest suurem, sihtasutuse jooksvad tulud olid piisavad kulude katmiseks ja sihtasutuse finantsseisundit on tugevdanud eelmiste perioodide positiivne tulem.

Sihtasutuse tulemiaruaanded 2018-2022 (eurodes)

Tulemi kirje	2022	2021	2020	2019	2018
Tegevustulud	158 285	180 379	196 252	180 491	168 565
Müüdid tooted ja teenused	41 093	28 661	19 203	44 818	34 719
Toetused	111 392	151 718	174 999	135 673	133 846
Muud tulud	5800	0	2 050	0	0

Tegevuskulud	-178 578	-184 787	-164 330	-174 506	-167 754
Tööjõukulud	-98 482	-89 936	-91 794	-96 873	-80 667
Majandamiskulud	-50 836	-72 543	-52 102	-61 199	-71 102
Põhivara amortisatsioon	-29 216	-22 246	-20 390	-16 390	-15 931
Muud tegevuskulud	-44	-74	-44	-44	-54
Finantstulud	10	3	3	34	5
Tulu hoiustelt	10	3	3	34	5
TULEM	-20 283	-4 405	31 925	6 019	816

Raamatupidamise aastaaruanne

Bilanss

(eurodes)

	31.12.2022	31.12.2021	Lisa nr
Varad			
Käibevarad			
Raha	83 744	53 322	2
Nõuded ja ettemaksud	6 794	10 953	3,4,8
Kokku käibevarad	90 538	64 275	
Põhivarad			
Materiaalsed põhivarad	367 449	376 165	5
Kokku põhivarad	367 449	376 165	
Kokku varad	457 987	440 440	
Kohustised ja netovara			
Kohustised			
Lühiajalised kohustised			
Võlad ja ettemaksud	7 190	18 860	4,6,7
Sihtotstarbelised tasud, annetused, toetused	53 500	4 000	8,9,16
Kokku lühiajalised kohustised	60 690	22 860	
Kokku kohustised	60 690	22 860	
Netovara			
Sihtkapital/Osakapital nimiväärtuses	103 965	103 965	
Eelmiste perioodide akumuleeritud tulem	313 615	318 020	
Aruandeaasta tulem	-20 283	-4 405	
Kokku netovara	397 297	417 580	
Kokku kohustised ja netovara	457 987	440 440	

Tulemiaruanne

(eurodes)

	2022	2021	Lisa nr
Tulud			
Annetused ja toetused	111 392	151 718	9,10,12
Tulu ettevõtlusest	41 093	28 661	11
Muud tulud	5 800	0	
Kokku tulud	158 285	180 379	
Kulud			
Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	-23 184	-46 320	12
Mitmesugused tegevuskulud	-27 696	-26 297	13
Tööjõukulud	-98 482	-89 936	14
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	-29 216	-22 234	5
Kokku kulud	-178 578	-184 787	
Põhitegevuse tulem	-20 293	-4 408	
Muud finantstulud ja -kulud	10	3	
Aruandeaasta tulem	-20 283	-4 405	

Rahavoogude aruanne

(eurodes)

	2022	2021
Rahavood põhitegevusest		
Põhitegevuse tulem	-20 293	-4 408
Korrigeerimised		
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	29 215	22 234
Muud korrigeerimised	0	-7 618
Kokku korrigeerimised	29 215	14 616
Põhitegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	4 160	-722
Põhitegevusega seotud kohustiste ja ettemaksete muutus	-12 170	17 885
Kokku rahavood põhitegevusest	912	27 371
Rahavood investeerimistegevusest		
Tasutud materiaalsete ja immateriaalsete põhivarade soetamisel	-20 500	-19 116
Laekumised sihtotstarbelistest tasudest, annetustest, toetustest	50 000	7 618
Laekunud intressid	10	3
Kokku rahavood investeerimistegevusest	29 510	-11 495
Kokku rahavood	30 422	15 876
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	53 322	37 446
Raha ja raha ekvivalentide muutus	30 422	15 876
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	83 744	53 322

Netovara muutuste aruanne

(eurodes)

			Kokku netovara
	Sihtkapital/Osakapital nimiväärtuses	Akumuleeritud tulem	
31.12.2020	103 965	318 020	421 985
Aruandeaasta tulem		-4 405	-4 405
31.12.2021	103 965	313 615	417 580
Aruandeaasta tulem		-20 283	-20 283
31.12.2022	103 965	293 332	397 297

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

Üldine informatsioon

2022.a. raamatupidamise aastaaruanne on koostatud vastavalt Eesti finantsaruandluse standardile ja kasutades soetusmaksumuse printsiipi, v.a. juhtudel, kui arvestuspõhimõtetes alljärgnevalt on kirjeldatud teisiti. Eesti finantsaruandluse standardi põhinõuded kehtestatakse Eesti Vabariigi raamatupidamise seadusega.

Raamatupidamise aruanne on koostatud lähtudes põhimõttest, et Sihtasutus on jätkuvalt tegutsev. Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud eurodes.

Arvestuspõhimõtete või informatsiooni esitusviisi muutused

Finantsvarad

Varad ja kohustised on bilansis jaotatud lühi- ja pikaajalisteks lähtudes sellest, kas vara või kohustuse eeldatav valdamine kestab kuni ühe aasta või kauem arvestatuna bilansikuupäevast.

Raha

Bilansis kajastatakse raha ja pangakontode kirjel kassas olevat sularaha ning arvelduskontode jääke. Rahavoogude aruandes kajastatakse raha.

Nõuded ja ettemaksud

Ostjate tasumata summad on kajastatud bilansis korrigeeritud soetusmaksumuse meetodi kohaselt laekumise tõenäosusest lähtuvalt. Seejuures on nõuet iga konkreetse kliendi vastu hinnatud eraldi, arvestades teadaolevat infot kliendi maksevõime kohta. Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded hinnatakse bilansis tõenäoliselt laekuva summani ning allahindlus kajastatakse bilansireal "Ebatõenäoliselt laekuvad summad".

Ostjate laekumata arved, mille maksetähtaeg on ületanud 180 päeva, kantakse kuludesse. Aruandeperioodil laekuvad, eelnevalt kuludesse kantud nõuded kajastatakse ebatõenäoliste nõuete summa korrigeerimisena ja kulu vähendamisenä aruandeperioodi kasumiaruandes. Lootusetud nõuded kantakse bilansist välja.

Materiaalsed ja immateriaalsed põhivarad

Materiaalseks põhivaraks loetakse varasid hinnangulise kasuliku tööeaga üle ühe aasta ja soetusmaksumusega alates 5 000 eurost.

Varad, mille kasulik tööiga on üle 1 aasta, kuid mille soetusmaksumus on alla 5 000 euro, kantakse kasutuselevõtmise hetkel kulusse.

Põhivara rekonstrueerimisväljaminekud, mis pikendavad vara kasulikkust tööiga ning tõstavad vara kvaliteeti või töö jõudlust üle algselt arvatud taseme, kapitaliseeritakse bilansis põhivarana. Põhivara remondi- ja hoolduskulud, mis tehakse eesmärgiga säilitada vara esialgsel taset, kajastatakse nende kulude tekkimisel aruandeperioodi kuludes.

Põhivarasid kajastatakse soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumuleeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Kulumi arvestamisel kasutatakse lineaarset meetodit. Kulumi norm määratakse igale põhivara objektile eraldi, sõltuvalt selle kasulikkust tööeast.

Kulumi normid aastas on põhivara gruppidele järgmised:

1. Hooned 3%
2. Rajatised 2,5%-20%
3. Masinad ja seadmed 20%
4. Infotehnoloogilised seadmed ja arvutustehnika 20%
5. Muu inventar, tööriistad ja sisseseade 20%
6. Maad, mille väärtus aja jooksul ei vähene, ei amortiseerita.

Põhivarade arvelevõtmise alampiir 5 000

Rendid

Kapitalirendina käsitletakse rendilepingut, mille puhul kõik olulised vara omandamisega seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule.

Muud rendilepingud kajastatakse kasutusrendina.

Finantskohustised

Finantskohustisteks loetakse tarnijatele tasumata arveid, viitvõlgasid ja muid lühi- ja pikaajalisi võlakohustisi. Finantskohustised võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, milleks on antud finantskohustise eest makstud või saadud tasu õiglane väärtus.

Algne soetusmaksumus sisaldab kõiki finantskohustisega otseselt seotud kulutusi. Finantskohustis eemaldatakse bilansist siis, kui see on rahuldatud, lõpetatud või aegunud.

Annetused ja toetused

Sihtfinantseerimisena kajastatakse sihtotstarbeliselt saadud ja teatud tingimustega seotud toetusi. Sihtfinantseerimist ei kajastata tuluna või kuluna enne, kui toetuse saaja on teinud kulutused, milleks sihtfinantseerimine oli ette nähtud, ning eksisteerib piisav kindlus, et sihtfinantseerimine leiab aset.

Saadud sihtfinantseerimise kajastamisel rakendatakse brutomeetodit, mille järgi kajastatakse nii saadud sihtfinantseerimist kui ka selle arvel tehtud kulusid või põhivara soetust mõlemaid eraldi.

Tegevuskulude sihtfinantseerimise kajastamisel lähtutakse tulude ja kulude vastavuse printsiibist ning tulu sihtfinantseerimisest kajastatakse proportsionaalselt sellega seonduvate kuludega.

Sihtfinantseerimise korral põhivara soetamiseks võetakse vara bilansis arvele tema soetusmaksumuses, sihtfinantseerimise summa aga kajastatakse samal ajal tuluna.

Tegevustoetused on saadud toetused, mis antakse saajale lähtudes tema põhikirjalistest ülesannetest ja arengudokumentides määratud eesmärkidest. Tegevustoetused kajastatakse saaja poolt tuluna hetkel, kui toetus on laekunud. Mitterahalist tegevustoetust kajastatakse saadud kaupade ja teenuste õiglasel väärtusel. Kui tegevustoetusena saadud kaupade ja teenuste õiglast väärtust ei ole võimalik usaldusväärselt hinnata, selle kohta raamatupidamiskandeid ei tehta.

Tulud

Toodete müügist tulenevat tulu kajastatakse siis, kui kõik olulised omandiga seotud riskid on läinud üle ostjale ning müügitulu ja tehinguga seotud kulu on usaldusväärselt määratav. Tulu teenuste müügist kajastatakse teenuse osutamisel.

Kulud

Kulude liigitamine toimub vastavalt valitud kasumiaruande skeemi kirjetele. Kulusid kajastatakse samas perioodis kui kajastatakse nendega seotud tulusid. Kulud, mis tehakse põhitegevuse käigus, on kas perioodikulud või ettemakstud kulud.

Kulutused, mis on võrdsed aruandeperioodiga või pikemad, kuuluvad perioodiseerimisele lähtudes olulisuse printsiibist.

Maksustamine

Põhivara või varude soetamisel tasutud mittetagastatavad maksud ja lõivud on kajastatud soetamishetkel kuluna ning neid ei kajastata varade soetusmaksumuse koosseisus.

Seotud osapooled

Sihtasutus loeb osapooli seotuks juhul, kui üks osapool omab kas kontrolli teise osapoole üle või olulist mõju teise osapoole äriliste otsustele. SA A.H.Tammsaare Muuseum Vargamäel käsitleb seotud osapooltena:

- a) juhatuse ja nõukogu liikmeid;
- b) punktis a kirjeldatud isikute lähisugulasi ning nendega seotud ettevõtteid.

Sündmused pärast aruandekuupäeva

Bilansipäevajärgsed sündmused

Raamatupidamise aastaaruandes kajastuvad olulised vara ja kohustiste hindamist mõjutavad asjaolud, mis ilmnesid bilansikuupäeva ja aruande koostamispäeva vahemikul, kuid on seotud aruandeperioodil või varasematel perioodidel toimunud tehingutega.

Bilansipäevajärgsed sündmused, mida ei ole varade ja kohustiste hindamisel arvesse võetud, kuid mis võivad oluliselt mõjutada järgmise aruandeaasta tulemust, avalikustatakse raamatupidamise aastaaruande lisades.

Lisa 2 Raha

(eurodes)

	31.12.2022	31.12.2021
Sularaha kassas	763	187
Arvelduskontod	82 981	53 135
Kokku raha	83 744	53 322

Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2022	12 kuu jooksul	Lisa nr
Nõuded ostjate vastu	1 788	1 788	
Ostjatelt laekumata arved	1 788	1 788	
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	5 006	5 006	4
Kokku nõuded ja ettemaksed	6 794	6 794	
	31.12.2021	12 kuu jooksul	Lisa nr
Nõuded ostjate vastu	0	0	
Ostjatelt laekumata arved	0	0	
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	10 953	10 953	4
Kokku nõuded ja ettemaksed	10 953	10 953	

Lisa 4 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad

(eurodes)

	31.12.2022		31.12.2021	
	Ettemaks	Maksuvõlg	Ettemaks	Maksuvõlg
Käibemaks	4 148			
Üksikisiku tulumaks		1 239		1 374
Sotsiaalmaks		2 115		2 195
Kohustuslik kogumispension		106		94
Töötuskindlustusmaksed		120		106
Ettemaksukonto jääk	858		10 953	
Kokku maksude ettemaksed ja maksuvõlad	5 006	3 580	10 953	3 769

Lisa 5 Materiaalsed põhivarad

(eurodes)

				Kokku
	Maa	Ehitised	Lõpetamata projektid	
31.12.2020				
Soetusmaksumus	2 691	635 777	39 958	678 426
Akumuleeritud kulum	0	-286 427	0	-286 427
Jääkmaksumus	2 691	349 350	39 958	391 999
Ostud ja parendused		6 400		6 400
Uute ehitiste ost, uusehitus, parendused		6 400		6 400
Amortisatsioonikulu	0	-22 234		-22 234
Ümberliigitamised		39 958	-39 958	0
Ümberliigitamised lõpetamata projektidest		39 958	-39 958	0
31.12.2021				
Soetusmaksumus	2 691	682 135	0	684 826
Akumuleeritud kulum	0	-308 661	0	-308 661
Jääkmaksumus	2 691	373 474	0	376 165
Ostud ja parendused			20 500	20 500
Muud ostud ja parendused			20 500	20 500
Amortisatsioonikulu	0	-29 216		-29 216
31.12.2022				
Soetusmaksumus	2 691	682 135	20 500	705 326
Akumuleeritud kulum	0	-337 877		-337 877
Jääkmaksumus	2 691	344 258	20 500	367 449

Lisa 6 Võlad ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2022	12 kuu jooksul	Lisa nr
Võlad tarnijatele	2 967	2 967	
Võlad töövõtjatele	643	643	7
Maksuvõlad	3 580	3 580	4
Kokku võlad ja ettemaksed	7 190	7 190	
	31.12.2021	12 kuu jooksul	Lisa nr
Võlad tarnijatele	14 176	14 176	
Võlad töövõtjatele	915	915	7
Maksuvõlad	3 769	3 769	4
Kokku võlad ja ettemaksed	18 860	18 860	

Lisa 7 Võlad töövõtjatele

(eurodes)

	31.12.2022	31.12.2021
Puhkusetasude kohustis	643	915
Kokku võlad töövõtjatele	643	915

Lisa 8 Tingimuslikud kohustised ja varad

(eurodes)

	31.12.2022	31.12.2021	Lisa nr
Tingimuslikud kohustised			
Tingimuslik kohustus EASi projekti omaosalus	72 864	0	16
Kokku tingimuslikud kohustised	72 864	0	
Tingimuslikud varad			
Tingimuslik nõue EASi projekti rahuldamise otsuse alusel	170 016	0	16
Kokku tingimuslikud varad	170 016	0	

Aruandeaastal rahuldati SA A. H. Tammsaare Muuseum Vargamäel taotlus projektile „Vargamäe visioon 2.0 - Tammsaare muuseum Vargamäel püsiekspositsiooni uuendamine, külastaja kasvu ja oma tulubaasi suurendamine“, mille omaosalus on 72 864 eurot ja mille toetuse summa on 170 016 eurot.

EASi finantskorrektsiooni 03.04.2023 otsusega tühistati kogu püsiekspositsiooni uuendamise taotluse rahuldamise otsus. Rakendusüksuse otsuse vaidlustamise otsustab sihtasutuse nõukogu erakorralisel koosolekul. Käesoleval hetkel ei ole otsuse vaidlustamine selge. Vt lisa 16.

Lisa 9 Sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused

(eurodes)

	31.12.2020		Laekunud	Tagasi makstud	Kajastatud tulemiaruan-des	Kajastatud varade soetusmaksumuses	31.12.2021	
	Nõuded	Kohustised					Nõuded	Kohustised
Sihtfinantseerimine põhivarade soetamiseks								
Põllumajanduse Registrate ja Informatsiooni Amet (PRIA)	0	0	7 618	0	-7 618	6 400	0	0
Kokku sihtfinantseerimine põhivarade soetamiseks	0	0	7 618	0	-7 618	6 400	0	0
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks								
Kultuuriministeerium	0	0	25 500	-7 730	-17 770		0	0
Järva Vallavalitsus	0	0	27 000	0	-27 000		0	0
Eesti Kultuurkapital	0	0	4 300	0	-300		0	4 000
Järvamaa Omavalitsuste Liit	0	0	1 250	0	-1 250		0	0
Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	0	0	58 050	-7 730	-46 320		0	4 000
Kokku sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	0	0	65 668	-7 730	-53 938	6 400	0	4 000

	31.12.2021		Laekunud	Tagasi makstud	Kajastatud tulemiaruaandes	Kajastatud varade soetusmaksumuses	31.12.2022	
	Nõuded	Kohustised					Nõuded	Kohustised
Sihtfinantseerimine põhivarade soetamiseks								
Järva vald			10 000					10 000
Järvamaa Omavalitsuste Liit			40 000					40 000
Kokku sihtfinantseerimine põhivarade soetamiseks			50 000					50 000
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks								
Järva Vallavalitsus			15 000		-15 000			
Eesti Kultuurkapital		4 000	4 800		-5 300			3 500
Eesti Rahvuskultuuri Fond			500		-500			
Järvamaa Kogukonnafond			250		-250			
Järvamaa Omavalitsuste Liit			1 250		-1 250			
Eesti Raamatukoguhoidjate Ühing			989		-989			
Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks		4 000	22 789		-23 289			3 500
Kokku sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused		4 000	72 789		-23 289			53 500

Käesolevas lisas on Järva valla ja Järvamaa Omavalitsuste Liidu poolne omaosaluse toetus SA A. H. Tammsaare Muuseum Vargamäel RTK projektile „Vargamäe visioon 2.0 - Tammsaare muuseum Vargamäel püsiekspositsiooni uuendamine, külastaja kasvu ja oma tulubaasi suurendamine“ kajastatud kohustusena, mitte sihtfinantseerimise tuludena, kuna sihtfinantseerimise tingimustega kaasneb sisuline tagasinõude risk.

Lisa 10 Annetused ja toetused (eurodes)

	2022	2021
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	23 289	46 320
Sihtfinantseerimine põhivarade soetamiseks	0	7 618
Mittesihtotsatrarbelised annetused ja toetused	88 103	97 780
Kokku annetused ja toetused	111 392	151 718
sh eraldi riigieelarvest	88 103	123 168
sh eraldi kohaliku omavalitsuse eelarvest	15 000	27 000

Lisa 11 Tulu ettevõtlusest

(eurodes)

	2022	2021
Rendi ja üüritulu	1 404	1 423
Muuseumi tasulised teenused	14 866	17 368
Tulu programmilisest tegevusest	21 798	4 784
Teatrietenduste tasulised teenused	3 025	5 086
Kokku tulu ettevõtlusest	41 093	28 661

Lisa 12 Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud

(eurodes)

	2022	2021
Kinnistute, hoonete ja ruumide majanduskulud	-6 950	-24 760
Ürituste ja näituste korraldamise kulud	-16 234	-11 794
Inventari kulud	0	-3 766
Õppevahendid	0	-6 000
Kokku sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	-23 184	-46 320

Lisa 13 Mitmesugused tegevuskulud

(eurodes)

	2022	2021
Energia	-6 684	-6 555
Elektrienergia	-5 988	-3 836
Soojusenergia	0	-820
Kütus	-696	-1 899
Mitmesugused bürookulud	-4 306	-7 670
Lähetuskulud	-723	-305
Koolituskulud	-192	-193
Riiklikud ja kohalikud maksud	-44	-74
Kinnistute, hoonete ja ruumide majanduskulud	-5 290	0
Ürituste ja näituste korraldamise kulud	-9 167	-3 740
Inventari kulud	0	-3 558
Sõiduki majanduskulu v.a. kütus ja rent	-32	-2 898
Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	-1 258	-1 118
Meditsiinkulud ja hügieenitarbed	0	-186
Kokku mitmesugused tegevuskulud	-27 696	-26 297

Lisa 14 Tööjõukulud

(eurodes)

	2022	2021
Palgakulu	-75 475	-68 866
Sotsiaalmaksud	-23 007	-21 070
Kokku tööjõukulud	-98 482	-89 936
Töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale	5	5

Lisa 15 Seotud osapooled

(eurodes)

MÜÜDUD	2022		2021	
	Kaubad	Teenused	Kaubad	Teenused
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	593	617	83	0
Kokku müüdnud	593	617	83	0

OSTETUD	2022		2021	
	Kaubad	Teenused	Kaubad	Teenused
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad		155		0
Kokku ostetud		155		0

Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja muud olulised soodustused		
	2022	2021
Arvestatud tasu	22 588	22 431

Lisa 16 Sündmused pärast aruandekuupäeva

2023.aastal muutus põhivara arvele võtmise alampiir ning sellega seoses materiaalse ja immateriaalse põhivara, kinnisvarainvesteeringute ja bioloogilise vara soetusmaksumuse piirmäära tõstmisega 10 000 euroni, kanti sellest väiksema soetusmaksumusega varaobjektid 31. jaanuari seisuga bilansist välja. Muudatuse alus Rahandusministri 11. detsembri 2003. a määruse nr 105 „Avaliku sektori finantsarvestuse ja -aruandluse juhend” muutmise määrus, mis on vastu võetud 18.12.2021 nr 45. Kokku kanti põhivara arvele võtmise piirist allapoole jäänud varasid maha soetusmaksumusega 39955 eurot, kulumiga 21742 eurot ja jääkmaksumusega 18213 eurot.

Aruandeaastal rahuldati EAS-i poolt SA A. H. Tammsaare Muuseum Vargamäel taotluse projekt „Vargamäe visioon 2.0 - Tammsaare muuseum Vargamäel püsiekspositsiooni uuendamine, külastaja kasvu ja oma tulubaasi suurendamine“. Projektile andsid omafinantseeringuks rahastuse Järvamaa Omavalitsuste Liit ja Järva vald. Projekti kohta on valminud eelprojekt ja eskiisprojekt ning kulutused on tehtud ja tarnijale tasutud. Tehtud kulutuste kohta esitati EAS-ile aruanded. 09.02.2023 tuvastas rakendusüksus kuludokumentide kontrolli käigus, et sihtasutus rikkus hanke läbiviimise põhimõtteid ning esitas finantskorrektsiooni teavituse, et rakendusüksus tunnistab projekti täies mahus mitteabikõlblikuks summas 242 880,00 eurot, millest sihtasutuse omafinantseering on minimaalselt 72 864,00 eurot ja toetus on maksimaalselt 170 016,00 eurot. Vastavalt haldusmenetluse seaduse HMS § 40 lõikele 1 peab haldusorgan enne haldusakti andmist andma menetlusosalisele võimaluse esitada kirjalikus, suulises või muus sobivas vormis asja kohta oma arvamus ja vastuväited. Rakendusüksus edastas otsuse projekti toetuse sihtasutusele tutvumiseks andes võimaluse esitada enda arvamus ja/või vastuväited hiljemalt 28.02.2023. Sihtasutus A.H.Tammsaare Muuseum Vargamäel esitad vastuväite otsuse kohta. 03.04.2023 esitas rakendusüksus otsuse:

1. tunnistada kehtetuks rakendusüksuse 28.03.2022. a otsus nr 11-2/22/442 tagasiulatavalt alates selle jõustumisest;
2. lugeda projekti raames mitteabikõlblikuks kuluks 242 880,00 eurot, millest toetuse saaja omafinantseering on minimaalselt 72 864,00 eurot ja toetus on maksimaalselt 170 016,00 eurot.

Käesoleva otsuse peale võib esitada vaide rakendusüksuse kaudu Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile 30 kalendripäeva jooksul, arvates otsusest teadasaamise päevast või päevast, mil isik pidi teada saama oma õiguste rikkumisest (STS § 51, meetme määruse § 6).

Rakendusüksuse otsuse vaidlustamise otsustab sihtasutuse nõukogu erakorralisel koosolekul. Käesoleval hetkel ei ole otsuse vaidlustamine selge.